

B.Sc. First Year (CBCS Pattern) Sem-I
UCA1F01M - Compulsory Marathi

P. Pages : 2

Time : Three Hours

GUG/W/23/10634 (S)

Max. Marks : 80

1. 'अखेरचे कीर्तन' या पाठातून गाडगेबाबांनी कोणता उपदेश केला आहे, सविस्तर लिहा. 15
- किंवा
- लोकशाहीच्या यशस्वितेकरीता डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी कोणते उपाय सुचविले आहेत?
2. पसायदान हा संपूर्ण मानवजातीच्या कल्याणाचा जाहीरनामा आहे, स्पष्ट करा. 15
- किंवा
- 'स्वप्नाची समाप्ती' या कवितेचे रसग्रहण करा.
3. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी सुमारे शंभर शब्दांत लिहा. 15
- गट - 'अ'
- क) 'विद्यापीठ हे विद्येचे पीठ असायला पाहिजे', असे जयंत नारळीकर का म्हणतात?
- ख) कचरू गिऱ्हे यांना शिक्षण घेताना कोणते अनुभव आले?
- ग) माणसांनी, वाहनांनी, इमारतींनी गच्च भरलेल्या शहरात मी एकटाच आहे, असे लेखकाला का वाटते?
- किंवा
- गट - 'ब'
- च) विज्ञानाच्या सामर्थ्याने आपले डोळे दीपवून घेणेही धोक्याचे ठरेल, असे लेखकाला का वाटते?
- छ) 'भटक्या' या आत्मकथनातून विद्यार्थ्यांना कोणता संदेश दिला आहे?
- ज) 'गोविंदा, तू नाही म्हणू नकोस. तुझा महारोग मला देऊन टाक!' असे उत्तम कांबळे का म्हणतात?
4. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी सुमारे शंभर शब्दांत लिहा. 15
- गट - 'क'
- त) 'विद्यार्थ्यांप्रत' या कवितेच्या आधारे विद्यार्थ्यांमध्ये असणाऱ्या श्रेष्ठ गुणांचे वर्णन करा.

- थ) कवी बा. सी. मर्दकरांनी परमेश्वराजवळ कोणता कृपाप्रसाद मागितला आहे?
द) 'लेखनीच्या तलवारी' या कवितेतून उषाकिरण आत्राम यांनी कोणते आवाहन केले आहे?

किंवा

गट - 'ड'

- प) 'पठन तर करी त्याचे बाबा! जग हे बदलायाचे' असे कवी का म्हणतात?
फ) 'येउं दे वाणींत माझ्या सूर तुझ्या आवडीचे' या ओळीचा अर्थ लिहा.
ब) 'आमच्या रक्ताला का उकळी येत नाही'? असे कवयित्री कोणाला उद्देशून व का म्हणते?

5. अ) पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे शंभर शब्दांत लिहा.

10

गट - 'च'

- 1) संवाद कला म्हणजे काय?
2) वाचन या भाषिक कौशल्याविषयी माहिती लिहा.

किंवा

गट - 'छ'

- 3) परिणामकारक अभिव्यक्तीसाठी भाषा कशी असावी?
4) भाषण : लोकमानसाला आवाहन करणारे प्रभावी माध्यम आहे, स्पष्ट करा?

- ब) पुढीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

10

- 1) भाषेचे महत्त्व सांगा.
2) वर्ण विचार स्पष्ट करा.
3) व्यंजनाचे प्रकार किती व कोणते?
4) ऱ्हस्व स्वर व दीर्घ स्वर यांच्यातील भेद स्पष्ट करा.
5) व्याकरणाच्या अभ्यासाचे घटक कोणते?
6) आपली भाषा, आपली लिपी.
7) बाराखडी म्हणजे काय?

*****